

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/70/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716207268
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5716207268.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcov: v rade 1/ D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XXXX/XX, v rade 2/ S. A., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., A. XXX/XX, v rade 3/ U. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., U. XXXX/XX, v rade 4/ Ing. O. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., T. W. XXX, v rade 5/ Ing. D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XXXX/XX, žalobcovia 2/ - 5/ zastúpení splnomocneným zástupcom D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XXXX/XX, proti žalovaným: v rade 1/ V. R., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, posledne bytom A., právni nástupcovia - žalovaní v rade 2/, v rade 3/ a v rade 4/, v rade 2/ B. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., L. XXXX/XX, v rade 3/ D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., T. XXXX/X, v rade 4/ I. S., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Q. XXXX/X, žalovaní 2/ - 4/ právne zastúpení advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, so sídlom A. Kmeťa 28, Martin, IČO: 42 216 541, v konaní o obnovu konania, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/228/2016-187 zo dňa 26.10.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaní **m a j ú** voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin návrh na obnovu konania vo veci Okresného súdu Martin sp.zn. 11C 16/2015 zamietol a určil, že žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť žalovaným trovy konania v celom rozsahu, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Nárok žalobcov posudzoval súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 397 písm. a) Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že po vykonaní dokazovania návrh žalobcov rozsudkom zo dňa 21.04.2015 sp.zn. 11C 16/2015 zamietol s poukazom na ustanovenie § 13 zákona č. 293/1992 Zb., nakoľko jednoznačne z neho vyplýva, že oprávnené osoby majú právo žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojho dedičského podielu v lehote do 30. júna 1993, inak právo zaniká. V tomto prípade ide teda o prekluzívnu lehotu. Preklúzia ako právny inštitút znamená zánik práva. Na preklúziu prihliadne súd ex offa, teda aj bez návrhu a plnenie prekludovaného nároku zakladá bezdôvodné obohatenie. Prekluzívne doby nemôžu byť predĺžené. Ich trvanie sa nezastavuje ani neprerušuje. Rozsudok okresného súdu bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co 454/2015 zo dňa 26.08.2015. Žalobcovia podali návrh na povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Martin sp.zn. 11C/16/2015, ktorým bol návrh na vyrovnanie dedičských podielov zamietnutý. Svoj návrh odôvodnili listinami, ktoré sa nachádzali v spise sp.zn. D 878/93 a tieto v pôvodnom konaní vedenom pod sp.zn.

11C/16/2015 nemali k dispozícii a preto neunesli dôkazné bremeno, ako to vyslovil súd vo svojom rozhodnutí. Tieto listiny pripojil k návrhu. Jedná sa o prípis adresovaný Štátnemu notárstvu v Martine Q. R.. Týmto prípisom Q. R. žiadal štátne notárstvo, aby boli predvolaní a aby bolo rozdelené dedičstvo po jeho rodičoch K. R. a V. R.. Ďalej sa jedná o prípis adresovaný na Okresný súd Martin, kde Q. R. oznamuje bližšie údaje ohľadom dedičských konaní po otcovi a matke, a to sp.zn. ich dedičských konaní. Ďalej sa jedná o zápisnicu z 07.12.1993 napísanú na notárstve, kde boli účastníci, a to konkrétne Q. R. poučení o tom, že konanie po matke sa zastaví, lebo nejde o novonadobudnutý majetok. Ďalšie doklady, ktoré boli pripojené k návrhu na povolenie obnovy konania, mal k dispozícii aj súd v konaní vedenom pod sp.zn. 11C/16/2015. Žalobcovia, predovšetkým žalobca v rade 1/ produkoval veľa písomných prejavov, ktoré pripojil ku spisu, rôzne listinné dôkazy, ako napríklad výpis z pozemkovej knihy, listy vlastníctva a podobne, avšak tieto listiny nijak nemenili skutkový stav, ktorý bol zistený už v spomínanom konaní sp.zn. 11C/16/2015, a teda nemohli priviesť zmenu tohto rozhodnutia. Žalovaní počas celého konania trvali na svojom stanovisku, a žiadali návrh na povolenie obnovy konania zamietnuť, lebo nie sú splnené podmienky na obnovu konania. Podľa nich žalobcovia nepreukázali podstatnú okolnosť a to, či je žaloba podaná včas v súlade s ustanovením § 403 ods. 1 C. s. p. a ustanovením § 406 C. s. p.. Žalobcovia podľa nich nepreukázali, že by od vydania meritórneho rozhodnutia v pôvodnom konaní došlo k zmene procesnej situácie. Žiadnymi listinnými dôkazmi nepreukázali, že by konajúci súd mohol v obnovenom konaní rozhodnúť pre nich priaznivejšie. Vo svojom vyjadrení, ako aj vo výpovediach opätovne poukazovali na zákon č. 293/1992 Zb., a to konkrétne prekluzívnu lehotu na uplatnenie práva na vyrovnanie dedičských podielov. Táto uplynula dňa 30.06.1993. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že ak by aj uveril tvrdeniu žalobcov, že boli dodržané lehoty na podanie návrhu na obnovu konania podľa ustanovenia § 403 ods. 1 C. s. p., kde je uvedené, že žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote 3 mesiacov, odkedy sa ten, kto podáva žalobu na obnovu konania, mohol dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, kedy ho mohol uplatniť. Táto skutočnosť by však nič nemenila na pôvodnom rozhodnutí Okresného súdu Martin sp.zn. 11C/16/2015, nakoľko tri listiny, ktoré boli pripojené ako nové dôkazy, a to prípisy Q. R. adresované štátnemu notárstvu a ďalší prípis adresovaný okresnému súdu a mali sa týkať delenia pozemkov po jeho rodičoch a tiež zápisnica z 07.12.1993 napísaná na notárstve nič nemenia na tej skutočnosti, že tieto listiny nemôžu privodiť pre žalobcov priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Tieto listiny nič nemenia na právnom závere Okresného súdu Martin sp.zn. 11C/16/2015 a Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/454/2015, kde sa jednoznačne poukazuje na prekluzívnu lehotu v zákone č. 293/1992 Z.z., ktorá uplynula dňom 30.06.1993. Do tohto dátumu mali oprávnené osoby žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojich dedičských podielov. Samotný príslub, snaha právneho predchodcu žalovaných na vysporiadanie celej záležitosti dohodou nič nemení na takto zistenom skutkovom stave. Predpokladom úspešného uplatnenia nároku na vyrovnanie dedičských podielov na súde je okrem iného aj existencia márneho pokusu oprávneného o dosiahnutie dohody s povinnou osobou podľa ustanovenia § 16 ods. 1 veta prvá zákona č. 293/1992 Z.z.. Oprávnená osoba musela právo uplatniť u povinnej osoby podľa citovaného ustanovenia v § 13 v prekluzívnej lehote do 30.06.1993. Adresát takejto žiadosti je povinná osoba, ktorou je dedič, ktorého podiel za podmienok tohto ustanovenia bol zvýšený. K zániku tohto práva tým, že sa včas neuplatnilo voči povinnej osobe, musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti. V konaní nebolo preukázané, že by každý žalobca osobne, teda oprávnený alebo spolu na jednej listine samozrejme s vlastnoručným podpisom doručil kvalifikovanú výzvu na uzavretie dohody o vyrovnaní dedičských podielov. V žiadosti by muselo byť uvedené, ako sa má vyrovnanie uskutočniť, teda, či sa navrhuje v peniazoch alebo v uznaní vlastníckeho práva podľa výšky dedičských podielov (§ 15 ods. 2 cit. zák.). V tomto konaní teda neboli splnené zo strany žalobcov vyššie uvedené zákonné podmienky na vyrovnanie dedičských podielov, nebol preukázaný žiaden dôkaz, ktorý by spochybnil rozhodnutie Okresného súdu Martin sp.zn. 11C/16/2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/454/2015, a to pokiaľ sa týka uplynutia prekluzívnej lehoty, dňom 30.06.1993, nakoľko do tohto dátumu si žalobcovia neuplatnili svoje právo podľa zákona č. 293/1992 Z.z., a preto týmto dátumom im uplynula zákonná lehotu na vyrovnanie dedičských podielov. Súd prvej inštancie teda vyhodnotiac každý dôkaz osobitne, ako aj v ich vzájomných súvislostiach rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, teda návrh žalobcov na povolenie obnovy konania vo veci sp.zn. 11C/16/2015 zamietol ako nedôvodný a o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C. s. p., zaviazal žalobcov spoločne a nerozdielne uhradiť žalovaných trovy konania v celom rozsahu, lebo títo mali úspech v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 C. s. p..

4. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí namietali, že dňa 01.11.1992 bola na Vrútkach vykonaná ústna dohoda medzi Q. R. a S. A., rod. H. a D. R. st., a

to o tom, ako bude naložené s majetkom pôvodne vo vlastníctve V. R., ktorý dedil Q. R. podľa zákona č. 139/1947 Zb. ako dedič poľnohospodárskeho podniku. Žalobca v rade 1/ určil tento dátum preto, že celá široká a užšia rodina sa stretávala dlhé desaťročia v rodnom dome vo A. z príležitosti si uctenia si pamiatky zosnulých. Žalobcovia majú za to, že podľa zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam pán Q. R. podľa § 13 citovaného zákona dedičské podiely svojim súrodencom, ktorých dedičské podiely boli znížené (§ 14 ods. 1 citovaného špeciálneho zákona), vyrovnal a tým sa stal pán Q. R. osobou povinnou. Povinný Q. R. a oprávnený B. A., S. A. a D. R. sa zhodli na tom, že dedičské podiely a ich vyrovnanie na zlomkové stavy 4-krát 1/4-ina k celku dedičstva po pánovi V. R. sa uskutoční uznaním vlastníctva oprávnených povinným Q. R. bez finančného vyrovnania. Strana žalobcov po objavení dôkazov včas dňa 27.06.2016 v stanovenej lehote do troch mesiacov podľa C. s. p. vykonala podanie na súd vedené pod sp.zn. 7C/228/2016 o obnovu konania. Súdu dodala listiny, ktoré získala z archívu súdu dňa 17.06.2016, ako aj písomnosti, a to konkludentné úkony Q. R.. Konajúci súd rozhodol tak, že pochybil a svoj zamietavý výrok mimo iného odôvodnil prekluzívnou lehotou na uplatnenie práva na vyrovnanie dedičských podielov, ktorá uplynula dňa 30.06.1993. Strana žalobcov má za to, že v zmysle jej tvrdení a chronologického usporiadania dokladov s ich popisom a tvrdeniami preukázala, že právo na vyrovnanie dedičských podielov uplatnila cestou povinného Q. včas a v ustanovenej zákonnej lehote. Strana žalobcov má za to, že v tejto súvislosti platí Občiansky zákonník a jeho ustanovenie § 100 ods. 2 stanovuje, že vlastnícke právo k majetku po poručiteľovi a právnych predchodcoch strany žalobcov je nepremiľateľné a že žiadna preklúzia podľa zákona č. 293/1992 Zb. nenastala. Žalobcovia podľa celého obsahu odvolania pri napádaní predmetného rozsudku sa uchádzajú u odvolacieho súdu o jeho rozhodovanie aj podľa čl. 4 C. s. p. s ohľadom na princíp všeobecnej spravodlivosti. Preto navrhujú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na nové konanie.

5. K podanému odvolaniu sa žalovaná strana písomne nevyjadrila.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 379 C. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C. s. p. a contrario) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

7. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C. s. p.).

8. Pre úplnosť odvolací súd k odvolacím dôvodom uvádza, že dôkazy hodnotí súd prvej inštancie podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

9. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Nakoľko odvolacie dôvody odvolateľov boli neopodstatnené, odvolací súd tento napadnutý rozsudok potvrdil.

10. Krajský súd zároveň potvrdil aj výrok súdu prvej inštancie o trovách konania, ktorý vykazuje vecnú správnosť a nebol ani napadnutý odvolacími námietkami.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania majú žalovaní v plnom rozsahu, keďže boli v odvolacom konaní proti žalobcom úspešní.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)